

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille E. Cassee
Auteur Dhr. MHW Bonsel
Telefoon 0235113054 E-mail: mhwbonsel@haarlem.nl
CS/CC Reg.nr. CS/CC 2012/271487
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 10 juli 2012

Onderwerp

Junicirculaire 2012 Gemeentefonds

DOEL: Besluiten

De nota bevat de raming van de algemene uitkering gebaseerd op gegevens uit de junicirculaire. De uitkomsten worden verwerkt in de 2^e Berap 2012 en de begroting 2013.

B&W

1. Het college neemt kennis van de junicirculaire 2012 en de daaruit voortvloeiende raming van de algemene uitkering voor de jaren 2012, 2013 en volgende jaren.
2. De bijstelling van de financiële uitkomst voor 2012 wordt verwerkt in de 2^e Berap 2012
3. De raming voor 2013 wordt verwerkt in de concept-programmabegroting 2013
4. De ramingen voor de jaren 2014 – 2017 blijven ongewijzigd t.o.v. de kadernota 2012
5. De commissie Bestuur ontvangt de nota ter informatie

Collegebesluit

Onderwerp: Junicirculaire 2012 Gemeentefonds

Reg. Nummer: CS/CC 2012/271487

1. Inleiding

In deze nota wordt nader ingegaan op de junicirculaire 2012 en de betekenis daarvan voor het financiële beeld van Haarlem. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met de eerder t.b.v. de kadernota 2012 opgestelde ramingen van de algemene uitkering voor de jaren 2013 – 2016. Voor 2012 wordt de uitkomst van de circulaire vergeleken met de raming die in de 1e Berap van 2012 is opgenomen.

De belangrijkste punten uit de junicirculaire zijn de volgende;

- Lagere accessen voor 2012 en 2013 als gevolg van de rijksbezuinigingen uit het lenteakkoord.
- Hogere accessen vanaf 2014 (weliswaar met de nodige vraagtekens)
- Geen aanvullende korting als gevolg van de Btw verhoging van 19% naar 21%
- Forse fluctuaties in de uitkeringsbasis met name als gevolg van de bijstelling van de raming van de aantallen bijstandsgerechtigden.
- Onduidelijkheid over de voorgenomen decentralisaties van AWBZ en de Wet Werken naar Vermogen. De decentralisatie van de Jeugdzorg in 2015 staat voorlopig niet ter discussie.
- Voor de jaren 2012 en 2013 zijn resp. €47,6 mln en €32 mln beschikbaar gesteld voor de decentralisatie begeleiding en transitiekosten. In afwachting van de verdere plannen blijven de middelen binnen het Gemeentefonds beschikbaar. Als een nieuw kabinet afziet van de plannen moeten de middelen voor 2013 worden terugbetaald.
- Verplicht schatkistbankieren bij het rijk, d.w.z. gemeenten mogen overtollige gelden niet meer bij banken uitzetten.
- Beëindigen van de mogelijkheid van gemeenten om precario te heffen op ondergrondse kabels en leidingen (m.n. nutsbedrijven)

2. Besluitpunten college

1. Het college neemt kennis van de junicirculaire 2012 en de daaruit voortvloeiende raming van de algemene uitkering voor de jaren 2012, 2013 en volgende jaren.
2. De bijstelling van de financiële uitkomst voor 2012 wordt verwerkt in de 2^e Berap 2012
3. De raming voor 2013 wordt verwerkt in de concept-programmabegroting 2013
4. De ramingen voor de jaren 2014 – 2017 blijven ongewijzigd t.o.v. de kadernota 2012
5. De commissie Bestuur ontvangt de nota ter informatie

3. Beoogd resultaat

Het actualiseren van de ramingen van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds voor 2012 en volgende jaren en het aangeven van de gevolgen daarvan voor het financiële beeld van de gemeente Haarlem.

4. Toelichting

Bij de toelichting wordt een onderscheid gemaakt naar oude dienstjaren (2011), de jaren 2012 en 2013 en de jaren 2014 en volgende. Dit onderscheid is m.n. ingegeven door het feit dat er voor 2014 en volgende jaren nog dermate veel onzekerheden zijn dat het opstellen van een goed onderbouwde raming daardoor ernstig wordt belemmerd. Voor 2012 en 2013 gaat dat in veel mindere mate op.

Oude dienstjaren (2011)

Het is gebruikelijk dat er na afloop van een jaar in de circulaire nog correctiebedragen worden opgenomen. Dat heeft o.a. te maken met het feit dat er altijd nog iets in reserve wordt gehouden om onvoorziene verrekeringen uit de kunnen bekostigen.

De reserve voor 2012 komt vrij te vallen wat voor Haarlem een voordeel oplevert van €220.000. Daarnaast wordt er eenmalig een bedrag van ruim €50.000 beschikbaar gesteld ter gedeeltelijk compensatie van de kosten die ambtshalve zijn gemaakt bij de aanvragen van gratis verstrekte Nederlandse Identiteitskaarten.

De jaren 2012 en 2013

De accressen

Als gevolg van de afspraak met het rijk over de evenredigheidssystematiek, is er een koppeling tussen de (gecorrigeerde) rijksuitgaven en de groei (of daling) van het gemeentefonds (het accres). De rijksbezuinigingen, waartoe bij het lenteakkoord is besloten, leiden tot een forse verlaging van het accres t.o.v. eerdere ramingen in de septembercirculaire.

Voor 2012 is sprake van een lager accres van €254 mln. Voor 2013 komt daar nog eens €213 bovenop. Samen een nadeel van €467 mln. Normaliter komt daarvan ongeveer 1% van voor rekening van Haarlem, ofwel een nadeel van €2,5 mln in 2012 en van €4,6 mln in 2013.

Het budgettaire effect voor Haarlem blijft evenwel beperkt tot een nadeel van €0,6 mln in 2012 en €1,9 mln in 2013. Dat heeft de volgende oorzaken.

1. Het negatieve accres in 2012 wordt deels gecompenseerd door de landelijke ontwikkeling van de uitkeringsbasis zoals het meevallende aantal bijstandsgerechtigden. Daarvan profiteren alle gemeenten.
2. De aantallen bijstandsgerechtigden in Haarlem zijn in eerste instantie conservatief geraamd. Op basis van recente inzichten en in lijn met de verwachte landelijke ontwikkeling zijn de aantallen voor 2012 en 2013 en latere jaren aangepast. Dat geldt ook voor de maatstaven omgevings

adressendichtheid (OAD) en de bedrijfsvestigingen. De bijstelling van de WOZ (een aftrekpost in de algemene uitkering) leidt tot een nadeel omdat de waardedaling in Haarlem achterblijft bij het landelijk gemiddelde. Per saldo leveren de bijstellingen een voordeel op €1,3 mln.

3. Voor 2013 is bij het opstellen van de kadernota al rekening gehouden met een lager accres op basis van een verwachte 0-groei van de (rijks)ambtenarensalarissen. Dat betekent dat op voorhand al rekening is gehouden met een accres dat €1,2 mln lager uitvalt.

In tabel 1 is aangegeven hoe de verschillen tussen de junicirculaire 2012 en de septembercirculaire 2011 worden verklaard. Bij de berekening van het budgettaire effect worden de gelden die per saldo worden ontvangen voor taakmutaties niet meegeteld; dit omdat er van uit wordt gegaan dat deze gelden worden doorgegeven t.b.v. betreffende beleidsvelden (zie ook toelichting bij tabel 2).

De belangrijkste conclusie is dat het lagere accres voor een belangrijk deel wordt gecompenseerd door een bijstelling van de verdeelmaatstaven, waarbij m.n. de bijstand er uit springt. Het nadeel op de WOZ (een aftrekpost voor de algemene uitkering) is het gevolg van het feit dat de verwachte waardedaling in Haarlem achterblijft bij de landelijke. De stijging van het tarief dat voor de algemene uitkering wordt gehanteerd is gebaseerd op de verwachte landelijke daling van de WOZ-waarde.

Tabel 1: Raming algemene uitkering 2012 en 2013 (x €1.000)
vergelijking september 2011 en junicirculaire 2012

	2012	2013		
Uitkomst junicirculaire	179.971	178.739	v	v
taakmutaties (zie ook tabel 2)	103-	485-	n	n
Netto algemene uitkering junicirc.	179.868	178.254	v	v
Uitkomst septembercirculaire	180.481	180.167	v	v
Verschil (budgettair)	613	1.913	n	n
<i>Lager accres</i>	<i>1.803</i>	<i>2.739</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
Bijstelling maatstaven				
- bijstand	704	1.445	v	v
- OAD en bedrijfsvestigingen	763	739	v	v
- WOZ	174	873	n	n
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>1.293</i>	<i>1.311</i>	<i>v</i>	<i>v</i>

Decentralisatie/integratie uitkeringen en taakmutaties

Een groot deel van de circulaire is gewijd aan de mutaties van decentralisatie en integratie uitkeringen evenals aan toevoegingen of onttrekkingen voor taakmutaties

In onderstaande tabel zijn deze samengevat

Tabel 2: Decentralisatie/integratie uitkeringen en taakmutaties
(x €1.000)

	2012	2013		
<i>Decentralisatie uitkeringen</i>				
WMO	306-n	363-n		
OGGZ	114-n	314-v		
Vrouwenopvang	456-v	456-v		
Jeugd en Gezin en LHBT	50-v	50-v		
Veiligheidshuis		220-v		
<i>Overige taakmutaties</i>				
Aanpak fraude	17-v	34-v		
Aanpassing norm kwijtschelding		17-n		
Uitvoeringskosten inburgering		111-n		
mGBA		97-n		
<i>Totaal taakmutaties (zie ook tabel 1)</i>	103-v	485-v		

Toelichting

De lagere uitkering voor de **WMO** hangt samen met de verhoging van de vermogensbijtelling bij de vaststelling van de eigen bijdrage, waardoor gemeenten een hogere eigen bijdrage kunnen vragen. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het innen van de eigen bijdrage.

Bij de bijdrage voor maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en openbare geestelijke gezondheidszorg (**OGGZ**) vindt een negatieve bijstelling plaats in 2012 en een positieve in 2013 als gevolg van actualisatie van de maatstaven.

Bij de **vrouwenopvang** is sprake van een structurele toevoeging van €456.000 i.v.m. de aanpak van geweld in afhankelijkheidsituaties.

De bijdrage voor **Jeugd en Gezin** en voor het emancipatiebeleid voor homo's en lesbiennes is bepaald op €50.000.

Voor 2013 is een nieuwe decentralisatie uitkering **veiligheidshuizen** ingevoerd bestemd voor 25 zetelgemeenten van de veiligheidsregio's.

Bij de overige taakmutaties zijn m.n. de onttrekkingen voor de uitvoeringskosten **inburgering** en modernisering Gemeentelijke Basis Administratie (**mGBA**) van belang.

Per saldo ontvangt Haarlem in 2012 €103.000 en in 2013 €485.000 extra voor decentralisatie uitkeringen en voor taakmutaties. Sinds een aantal jaren hanteert Haarlem het uitgangspunt dat dergelijke gelden worden doorgegeven t.b.v. de betreffende beleidsvelden. Daarbij geldt als voorwaarde dat hiertoe een onderbouwd verzoek ter beslissing aan B&W wordt voorgelegd. Zo niet dan komt het bedrag ten goede aan de algemene middelen.

In afwachting van de onderbouwde verzoeken worden de betreffende bedragen apart gezet. Deze bedragen tellen uit dien hoofde niet mee bij de bepaling van het budgettaire effect (zie ook tabel 1)

Het meerjarenperspectief (de jaren 2014 – 2017)

De circulaire bevat weinig informatie die kan worden gebruikt bij de opstelling van een meerjarenperspectief. Dat wordt deels in de hand gewerkt door het feit dat er in afwachting van een nieuw kabinet geen besluiten kunnen worden genomen over belangrijke dossiers. In dat kader kunnen de grote decentralisatie operaties worden genoemd die nu in de wachtstand zijn gezet. Daarnaast is het onduidelijk in hoeverre een nieuw kabinet besluiten gaat nemen over aanvullende bezuinigingen en hoe deze vervolgens uitwerken voor het gemeentefonds.

Een bijkomende factor die de onzekerheid verder verhoogd is de voorgenomen herverdeling van de algemene uitkering met ingang van 2014. Het is op voorhand niet mogelijk om aan te geven hoe een herverdeling voor Haarlem uitpakt.

Daar waar het rijk wel informatie geeft, wordt er allereerste getwijfeld aan de hardheid van de cijfers. Dat gaat met name op voor de verwachte hoge accressen in 2014 en 2016, die samenhangen met geplande investeringen in de infrastructuur. De VNG heeft al aangegeven dat deze cijfers met een zak zout moeten worden genomen.

Gelet op vorenstaande is het opstellen van een goede meerjarenraming in feite niet mogelijk omdat de onzekerheidsmarges wel erg groot zijn. Met het oog daarop houden wij vooralsnog vast aan de raming van de algemene uitkering zoals deze voor de jaren 2014 – 2017 in de kadernota is opgenomen (zie tabel 3)

Tabel 3: Meerjarenbeeld (x €1.000 en in constante prijzen)

	2014	2015	2016	2017
Kadernota 2012	179.413	169.777	171.172	170.500

De dip in de algemene uitkering in 2015 wordt verklaard door een verwacht laag accres, door de kasschuif voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP), waarbij een bijdrage voor 2011 t/m 2014 in één keer in 2015 wordt teruggehaald, en de uitname i.v.m. vermindering aantal politieke ambtsdragers.

Overige mededelingen

Schatkistbankieren

Met ingang van 4 juni 2012 mogen gemeenten overtollige gelden alleen nog uitzetten bij de Nederlandse schatkist, die daarvoor een marktconforme vergoeding betaalt. De verwachting is dat deze maatregel de gemeenten geld gaat kosten omdat via de 'oude manier' een hogere rente kon worden behaald. De maatregel heeft voor Haarlem beperkte betekenis omdat in Haarlem vrijwel geen overtollig geld voor een bepaalde periode wordt weggezet.

Wetsvoorstel vrijstelling precariobelasting op netwerken nutsbedrijven

Haarlem is een van de (ongeveer 20) gemeenten die gebruik maakt van de mogelijkheid om precario te heffen op ondergrondse kabels en leidingen. Dat levert per jaar een bedrag op van €4,8 mln. Mede omdat al eerder sprake was van het opheffen van deze mogelijkheid voor gemeenten om precario te heffen, heeft Haarlem er bij het opstellen van het coalitieakkoord voor gekozen om de opbrengst

van deze belasting ten goede te laten komen van de reserve en niet mee te nemen in de exploitatie.

Verwacht wordt dat het wetsvoorstel met ingang van 2013 van kracht wordt. Wel mogen gemeenten die de belasting heffen gedurende een overgangstermijn deze heffing afbouwen in een zelf te kiezen tempo.

Haarlem zal ambtelijk en desgewenst ook bestuurlijk met andere gemeenten (o.a. Rotterdam en Den Haag) contact opnemen om te bezien in hoeverre het mogelijk is om het wetsontwerp tegen te houden.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester